

Ukřižování od Aloise Schneiderky

V pojmání Velikonoce na Valašsku se objevují jak tradice pohanské, související se začátkem nového hospodářského cyklu v jarním období, tak tradice křesťanské, kdy je připomínána Kristova oběť pro spásu lidstva. Pro křesťany je to nejdůležitější svátek v roce, a proto tato tematika není opomíjena ani umělci.

dochází ve 13. století, kdy se objevují narativní kalvárie, které můžeme chápat jako ukřižování s mnoha postavami a dějovými linkami.

Představovaná kresba uhlem ze sbírek Muzea regionu Valašsko je dílem valašského malíře Aloise Schneiderky, narozeného roku 1896 v Křivém u Valašského Meziříčí. Nejstarší ze tří bratrů Schneiderkových, kteří se

rovněž působil jako pedagog dějin umění a estetiky. Ve třicátých letech se stal kulturním atašé pro Bulharsko a dostal se k práci na restaurování byzantských památek ve Varně, Sozopolu, Sv. Konstantinu a Mesembrii.

Alois Schneiderka ve svém životě hodně cestoval, ať už absolvoval studijní cesty po Evropě nebo výpravy do hor jako alpinista. Roku 1939 se

Studie k Ukřižování zobrazuje Kalvárii. Uprostřed kompozice vidíme Krista v dlouhé bederní roušce, kterému postava zleva přibíjí hřeby do dlaní. Schneiderka zachytil moment bolestné agónie v Kristově tváři. Zprava stojí spílající postava v klobouku s nataženou rukou. Mohlo by se jednat o jednoho z mnoha posmívajících se židů, kteří na něj pokřikovali.

KŘÍŽOVÁ CESTA. Alois Schneiderka, Křížová cesta, kresba uhlem, nedatováno, 30x86 cm.

Foto: ze sbírek Muzea regionu Valašsko, Vsetín

Údlost ukřižování Krista popisují všichni čtyři evangelisté, a umělci ve svých zobrazeních vycházejí z těchto biblických popisů. Nejstarší vyobrazení Ukřižování pocházejí z 3. století z Palestiny a Řecka. Jedná se o gemy, drobné plastiky vyřezané do kamene, sloužící pravděpodobně jako amulety.

Ikonografie se však postupem času proměňuje. Zpočátku je Kristus vyobrazován živý, bez známek utrpení, jako vítěz nad smrtí. Později se ale setkáváme s umučeným člověkem. Souviselo to s teologickými úvahami o dvojí podstatě Krista, boha a člověka.

Od 9. století Ukřižování doplňují scény z Kristových pašijí, tedy jeho mučení. Expresivita těchto výtvarných děl měla za úkol apelovat na city věřících. K dramatizaci výjevů

všichni vydali na malířskou dráhu, prošel studiiemi na Akademii výtvarných umění ve Vídni a Académie Julian v Paříži.

» Studie k Ukřižování zobrazuje Kalvárii. Uprostřed kompozice vidíme Krista v dlouhé bederní roušce, kterému postava zleva přibíjí hřeby do dlaní. Schneiderka zachytil moment bolestné agónie v Kristově tváři. Zprava stojí spílající postava v klobouku s nataženou rukou. Mohlo by se jednat o jednoho z mnoha posmívajících se židů, kteří na něj pokřikovali.

I jeho profesní dráha je spjatá se zahraničím. Pracoval jako scénický výtvarník ve Vídni, později v Lublani nebo ve Splitu. V tehdejší Jugoslávii

však trvale usadil v rodném kraji, na Valašsku, kde si na Soláni postavil dům s ateliérem, a kde také roku 1958 zemřel.

Ve své tvorbě se věnoval hlavně krajině, později přidával stylizované figury zachycující tradiční život na Valašsku.

Krajní výjevy nejsou jednoznačné. Jednou z možností je, že sledujeme Kristovu křížovou cestu. Vpravo nesení kříže, kdy Kristus padá pod tíhou dřevěné konstrukce a za to je bičován vojáky v přilbě, vlevo pak stavění kříže dvěma vojáky, a jedna postava u kříže se žebříkem. Druhou možností by bylo, že jsme svědky ukřižování dvou lotrů, kteří byli dle tradice ke kříži přivázáni provazy. Rovněž jejich oděv se liší od šatu centrální postavy Krista.

Zdali Schneiderkova studie zobrazuje tři výjevy z Křížové cesty, nebo Ukřižování Krista spolu se dvěma zločinci, není konečným stěžejním. Kresba je ale dokladem velikonočních hodnot a tradic, tak jak byly vnímány na Valašsku.

Zuzana Dorociaková, Muzeum regionu Valašsko